PHÁT TRIỂN KHÔNG GIAN VĂN HÓA ĐỀN HÙNG GẮN VỚI KHU DI TÍCH LỊCH SỬ QUỐC GIA

NGUYỄN THỊ THU HƯƠNG
Trường Chính trị tỉnh Phú Thọ

Ngày nhận bài 10/02/2025. Sửa chữa xong 20/02/2025. Duyệt đăng 26/02/2025.

Abstract

The cutural space of Hung King Land is large cultural category includes tangible cultural heritages, intangible cultural heritages, cultural activities and products related to the history, tradition and cultural life of community's Phu Tho province. The characteristics of the cutural space of Hung King Land are concentrated and connected with National special relic area - Hung King Temple where worships Hung Kings - ancestors of the Vietnamese people.

***Keywords**: Cuture, the cutural space, Hung King Land, Hung King Temple relic.*

1. Đặt vấn đề

Văn hóa là một trong những yếu tố cơ bản của sự phát triển và tạo nên đặc trưng của một xã hội. Trong lễ phát động Thập kỷ quốc tế văn hóa vì phát triển, Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa (UNESCO) đã nhấn mạnh: "Khi các mục tiêu tăng trưởng kinh tế được đặt ra mà tách rời môi trường văn hóa thì kết quả thu được sẽ rất khập khiễng, mất cân đối cả về mặt kinh tế lẫn văn hóa, đồng thời tiềm năng sáng tạo của mỗi dân tộc sẽ bị suy yếu đi rất nhiều". Trong đó, không gian văn hóa là nơi thể hiện bản sắc đặc trưng của một cộng đồng hoặc dân tộc, từ phong tục, tín ngưỡng đến các hoạt động nghệ thuật và sinh hoạt hàng ngày.

Vùng Đất Tổ Phú Thọ không chỉ là nơi lưu giữ những giá trị lịch sử, văn hóa đặc sắc của dân tộc Việt Nam mà còn là biểu tượng tinh thần của khối đại đoàn kết dân tộc. Với trọng điểm là Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng - nơi thờ các Vua Hùng, những người có công dựng nước, vùng đất này từ lâu đã trở thành trung tâm hội tụ và lan tỏa những giá trị văn hóa truyền thống. Đền Hùng không chỉ là điểm đến tâm linh mà còn là không gian văn hóa, nơi gặp gỡ của cộng đồng người Việt từ khắp mọi miền đất nước. Tuy nhiên, trong bối cảnh phát triển kinh tế - xã hội hiện nay, việc bảo tồn và phát huy giá trị của không gian văn hóa vùng Đất Tổ đang đối mặt với nhiều thách thức. Vì vậy, việc nghiên cứu, đánh giá và đề xuất các giải pháp phát triển không gian văn hóa vùng Đất Tổ gắn với Khu Di tích lịch sử Đền Hùng là vô cùng cấp thiết nhằm bảo tồn giá trị di sản, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Phú Thọ trong giai đoạn mới.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vùng đất cổ lưu giữ nhiều giá trị di sản văn hóa

Phú Thọ là vùng đất cổ, cái nôi của nền văn hóa Lạc Việt, trung tâm sinh tụ của người Việt Cổ, thời các Vua Hùng dựng nước Văn Lang. Miền đất thiêng liêng cội nguồn dân tộc Việt Nam trải qua mấy ngàn năm lịch sử còn lưu giữ nhiều giá trị di sản văn hóa (DSVH), đặc biệt là các DSVH gắn với thời đại Hùng Vương - đặc trưng của vùng đất cội nguồn dân tộc. Phú Thọ có bề dầy văn hóa truyền thống với hệ thống di tích lịch sử - văn hóa "Bao gồm 318 di tích được nhà nước xếp hạng (01 di tích lịch sử quốc gia đặc biệt, 73 di tích quốc gia và 244 di tích cấp tỉnh); hệ thống lễ hội dày đặc với 233 lễ hội dân gian,

Email: nthuong0110@gmail.com

21 lễ hội lịch sử cách mạng, 4 lễ hội văn hóa, thể thao, du lịch và 111 lễ hội tôn giáo" [1, tr. 5]. Lễ hội tỉnh Phú Thọ, đặc biệt là lễ hội dân gian rất phong phú, đa dạng, có nguồn gốc lịch sử từ xa xưa, tái hiện những sinh hoạt nông nghiệp, những sự kiện lịch sử, với nghi lễ, trò diễn được cử hành như một nghi thức tưởng niệm, thờ cúng các Vua Hùng đã có công mở nước, các nhân vật lịch sử đã có công với dân, với nước, những người khai thiên lập địa, dựng làng, dựng nước; thể hiện tín ngưỡng phồn thực, tín ngưỡng vạn vật hữu linh, tín ngưỡng thờ Thành hoàng, tín ngưỡng thờ tổ tiên, tín ngưỡng thờ Mẫu… Với hệ thống các di sản đó, 2 di sản của Phú Thọ được UNESCO công nhận là DSVH phi vật thể đại diện của nhân loại là "Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương ở Phú Thọ" và "Hát xoan Phú Thọ".

Đền Hùng và Giỗ Tổ Hùng Vương từ bao đời nay đã ăn sâu vào tâm khảm thiêng liêng của mỗi người dân đất Việt. Đây là điểm hội tụ tâm linh, hội tụ bản sắc văn hóa độc đáo và tinh thần đại đoàn kết dân tộc. Về Đền Hùng là về nơi trung tâm của Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương, mỗi người dân Việt Nam được về nơi cội nguồn dân tộc, về với hồn đất nước và tỏ lòng biết ơn của con dân Việt Nam với công lao lập nước của các đời vua Hùng, những vị vua đầu tiên của dân tộc Việt. Người người tham gia lễ hội Giỗ Tổ với sự thành kính tôn nghiêm và lòng biết ơn nơi cội nguồn của dân tộc. Vua Hùng là biểu tượng của linh nghiêm và tôn kính. Giỗ Tổ Hùng Vương - Lễ hội Đền Hùng được tổ chức hàng năm từ ngày mồng 6 đến ngày mồng 10 tháng 3 Âm lịch tại Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng và gồm hai phần: Phần Lễ và phần Hội. Phần Lễ được tiến hành với nghi thức truyền thống trang nghiêm, trọng thể tại đền Thượng; phần Hội được diễn ra với nhiều hoạt động văn hóa phong phú mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc dưới chân núi Hùng.

Trong các hoạt động đó không thể không nói đến Hát Xoan. Hát Xoan là DSVH phi vật thể quý báu của vùng Đất Tổ, gắn liền với việc thờ cúng Hùng Vương, một tín ngưỡng bắt nguồn từ việc thực hành thờ cúng tổ tiên của người Việt. Theo các nhà nghiên cứu, di sản hát Xoan Phú Thọ và Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương tuy hai mà một, gắn kết với nhau. Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương tồn tại và phát huy được là nhờ trong nghi thức có hát Xoan. Từ năm 2008, UBND tỉnh Phú Thọ và cộng đồng cư dân nắm giữ di sản đã không ngừng nỗ lực trong công tác gìn giữ, bảo vệ di sản thông qua các hoạt động hội thảo khoa học về DSVH Hát Xoan, biểu diễn quảng bá di sản trong và ngoài nước… Ngày 08/12/2017, tại hội nghị thứ 12 của Ủy ban liên chính phủ của UNESCO tổ chức tại đảo Jeju - Hàn Quốc từ ngày 03 đến 09/12/2017, Hát Xoan Phú Thọ đã chính thức được đưa ra khỏi danh sách DSVH phi vật thể cần bảo vệ khẩn cấp và ghi danh tại danh sách DSVH phi vật thể đại diện của nhân loại.

Trong những năm qua, xây dựng không gian văn hóa giúp bảo tồn và phát huy giá trị lịch sử của Đền Hùng đạt được nhiều kết quả đáng ghi nhận: Các hiện vật và kiến trúc tại khu di tích được bảo quản và trình bày một cách khoa học, giúp khách tham quan có cái nhìn sâu sắc về lịch sử. Các DSVH vật thể như đền, chùa và các di tích khác trong khu vực là điểm nhấn quan trọng thu hút du khách trong và ngoài nước. Nguồn nhân lực tại Khu di tích lịch sử Đền Hùng đã đóng góp rất lớn vào việc tạo nên một không gian văn hóa độc đáo, giàu bản sắc dân tộc. Nhờ có sự nỗ lực của các cá nhân và tổ chức, Đền Hùng không chỉ là một địa điểm du lịch tâm linh mà còn là một trung tâm văn hóa, giáo dục quan trọng của cả nước. Nguồn lực thể chế văn hóa phù hợp đã tạo ra một khung pháp lý vững chắc cho công tác bảo tồn và phát huy giá trị di tích; hỗ trợ về tài chính, nhân lực để bảo tồn và phát triển di tích. Với sự tham gia đông đảo của người dân trong các hội, câu lạc bộ: như hội văn nghệ, câu lạc bộ lịch sử... đã góp phần tạo ra các hoạt động văn hóa phong phú, đáp ứng nhu cầu của cộng đồng, góp phần làm sáng tỏ hơn về giá trị của di tích. Lễ hội Đền Hùng và các hoạt động như biểu diễn nghệ thuật, triển lãm, hội thảo... được tổ chức thường niên làm phong phú đời sống văn hóa tinh thần của cộng đồng, thu hút đông đảo người dân và du khách, sự quan tâm đầu tư từ các doanh nghiệp trong và ngoài nước, đồng thời mở ra nhiều cơ hội hợp tác công - tư trong bảo tồn và phát triển di sản. Người dân ngày càng ý thức được tầm quan trọng của việc bảo vệ di sản, thể hiện qua các hành động cụ thể như không xả rác, không phá hoại di tích. Nhiều làng nghề truyền thống xung quanh Khu Di tích được bảo tồn và phát triển, góp phần giữ gìn bản sắc văn hóa địa phương.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được đó, việc phát triển không gian văn hóa gắn với Khu Di

tích lịch sử Quốc gia Đền Hùng và Hát Xoan vẫn còn một số hạn chế như: Nhận thức về công tác bảo tồn và phát huy giá trị DSVH của nhân dân chưa đồng đều, sâu sắc và chưa có những chương trình hành động cụ thể để bảo vệ DSVH. Hệ thống chính sách phục vụ phát triển không gian văn hóa chưa đầy đủ, đồng bộ, chưa xác định được cụ thể phạm vi, nét đặc trưng của không gian văn hóa Vùng Đất Tổ nói chung và ở Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng nói riêng. Còn tình trạng thiếu hụt cán bộ văn hóa có tâm huyết, kinh nghiệm để đảm đương nhiệm vụ vẫn diễn ra. Cơ chế chính sách chưa thực sự khuyến khích các doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân tham gia phát triển các ngành Du lịch, nghệ thuật biểu diễn, sản xuất sản phẩm văn hóa đặc trưng.... Một số cán bộ, người lao động ở Khu Di tích lịch sử Đền Hùng vẫn chưa nhận thức đầy đủ về vai trò, trách nhiệm của mình trong việc tạo ra các sản phẩm, dịch vụ văn hóa có chất lượng, đáp ứng nhu cầu của thị trường trong nước và quốc tế. Thực hiện phương châm xã hội hóa trong xây dựng không gian văn hóa còn đạt hiệu quả thấp, chưa thu hút được sự tham gia của mọi tổ chức, cá nhân và các tầng lớp nhân dân, vì vậy trong các hoạt động, sản phẩm văn hóa chưa thực sự gắn kết với sự phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh; gắn với bảo vệ môi trường sinh thái.

Trong thời gian tới, để tiếp tục phát triển không gian văn hóa vùng Đất Tổ tại Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng tỉnh Phú Thọ cần tập trung thực hiện đồng bộ một số giải pháp sau:

2.2. Nâng cao nhận thức về vai trò của văn hóa và không gian văn hóa vùng Đất Tổ tại Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng

Các cấp ủy, chính quyền và các tầng lớp nhân dân, trước hết ở các địa phương có Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng và các vùng lân cận cần quán triệt sâu sắc quan điểm xuyên suốt của Đảng: Văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, là mục tiêu, động lực phát triển bền vững đất nước. Văn hóa phải được đặt ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội; Xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, thống nhất trong đa dạng của cộng đồng các dân tộc Việt Nam, với các đặc trưng dân tộc, dân chủ, khoa học và nhân văn; Phát triển văn hóa vì sự hoàn thiện nhân cách con người và xây dựng con người để phát triển văn hóa.

Quy hoạch tỉnh Phú Thọ thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 đã xác định một trong bốn nhiệm vụ trọng tâm là "Bảo tồn và phát huy các giá trị lịch sử, văn hóa vùng Đất Tổ", đồng thời chỉ ra phương hướng "Xây dựng nền văn hóa đậm đà bản sắc vùng Đất Tổ, chú trọng bảo tồn giá trị văn hóa của các dân tộc. Xây dựng và phát triển tỉnh Phú Thọ thành trung tâm văn hóa về cội nguồn của cả nước. Bảo tồn và phát huy hiệu quả giá trị hai DSVH phi vật thể đại diện của nhân loại gắn với phát triển du lịch" [2, tr. 10].

Cùng với quán triệt các quan điểm, phương hướng trên, việc nhận thức đầy đủ về không gian văn hóa là hết sức cần thiết. Dù chưa có cách hiểu thống nhất nhưng cần nhìn nhận không gian văn hóa như một thiết chế văn hóa có tác động tích cực tới xã hội, có vai trò định hình diện mạo văn hóa, là yếu tố cốt lõi của công nghiệp văn hóa. Vì vậy, để thực hiện mục tiêu xây dựng và phát triển tỉnh Phú Thọ thành trung tâm văn hóa về cội nguồn của cả nước không thể không quan tâm đến xây dựng không gian văn hóa Đất Tổ, trung tâm là không gian văn hóa Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng - nơi kết tinh, hội tụ đặc trưng, bản sắc, giá trị văn hóa, con người Đất Tổ. Việc nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của không gian văn hóa Đất Tổ sẽ tạo điều kiện, cơ hội cho các không gian văn hóa phát triển, thu hút đội ngũ văn nghệ sĩ, trí thức, doanh nghiệp tham gia giữ gìn, sáng tạo, lan tỏa, tiêu dùng các sản phẩm văn hóa.

2.3. Tiếp tục phát huy các nguồn lực văn hóa phục vụ xây dựng, phát triển không gian văn hóa vùng Đất Tổ tại Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng

Để làm tốt điều này trước hết cần phải thực hiện tốt việc kiểm kê DSVH, nắm chắc được những DSVH trên địa bàn, lập hồ sơ cho các DSVH, đánh giá đúng các giá trị của từng DSVH, tránh tình trạng bỏ sót DSVH. Bên cạnh đó, tỉnh Phú Thọ cần tăng cường đầu tư cho hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị DSVH trên địa bàn, nhất là ở Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng. Điều này được thể hiện

qua việc xây dựng và duy trì các di tích, bảo tàng và không gian tâm linh. Đào tạo và nâng cao năng lực cho bộ máy quản lý DSVH của tỉnh, của Khu Di tích nhằm đáp ứng tốt yêu cầu của nhiệm vụ đặt ra.

Đối với đội ngũ cán bộ quản lý văn hóa cần thực hiện tốt công tác "chuẩn hóa" cán bộ theo tiêu chuẩn, quy chuẩn chuyên môn, nghiệp vụ trong hàng ngũ lãnh đạo, quản lý, hướng đến xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý văn hóa cần có kiến thức, kỹ năng, tâm huyết, tinh thần trách nhiệm.

Phát huy vai trò của các nghệ nhân hát Xoan trong truyền dạy và thực hành di sản.; tiếp tục đưa Hát Xoan về cộng đồng để phát huy vai trò của cộng đồng trong việc gìn giữ câu hát có từ thời Hùng Vương; duy trì tốt phong trào hát Xoan trong các trường học. Chú trọng phục hồi, tu bổ không gian hát Xoan, hoàn thiện thiết chế không gian văn hóa phục vụ thực hành di sản, gắn hát Xoan với phát triển du lịch, đưa hát Xoan thành sản phẩm du lịch đặc trưng của tỉnh.

Tăng cường đầu tư từ nguồn ngân sách trung ương và ngân sách của tỉnh Phú Thọ để phát triển cơ sở hạ tầng, bảo tồn và tôn tạo các di tích lịch sử cũng như xây dựng các công trình mới phục vụ phát triển không gian văn hóa. Khuyến khích các doanh nghiệp lớn, đặc biệt là những doanh nghiệp có uy tín trong lĩnh vực du lịch, dịch vụ văn hóa, tham gia vào việc phát triển các dự án văn hóa như khách sạn, khu nghỉ dưỡng, trung tâm mua sắm gắn với du lịch văn hóa Đền Hùng. Tìm kiếm các nguồn tài trợ quốc tế như UNESCO, Quỹ Phát triển văn hóa của các tổ chức nước ngoài để huy động vốn tài trợ cho các dự án bảo tồn và phát triển văn hóa.

Với 2 di sản văn hóa phi vật thể được UNESCO ghi danh là Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương và Hát Xoan Phú Thọ - yếu tố đóng vai trò cốt lõi của không gian văn hóa Đất Tổ, cần ban hành các chế độ, chính sách đặc thù như chính sách về hoạt động và hưởng thụ văn hóa, chính sách về bảo tồn DSVH, chính sách khuyến khích và tôn vinh hoạt động sáng tạo trong không gian văn hóa, chế độ ưu đãi đặc thù đối với nghệ sĩ, nghệ nhân; khuyến khích nhân dân xây dựng các quy ước về nếp sống văn hóa, giữ gìn trật tự vệ sinh nơi công cộng, bảo vệ môi trường thiên nhiên, cảnh quan sạch đẹp; gắn xây dựng văn hóa với xây dựng nông thôn mới và xây dựng nếp sống văn minh đô thị, đặc biệt là xây dựng đời sống văn hóa cơ sở.

2.4. Đa dạng các hoạt động, sản phẩm văn hóa

Xuất phát từ thực tiễn của địa phương, trên cơ sở những nguồn lực DSVH của Khu Di tích lịch sử quốc gia Đền Hùng, xây dựng các hoạt động, sản phẩm văn hóa đặc trưng cần tập trung: Thứ nhất, phát triển các hoạt động văn hóa nghệ thuật truyền thống: Mở rộng quy mô, nội dung lễ hội Giỗ Tổ Hùng Vương hàng năm, bao gồm các hoạt động rước kiệu, lễ bái và các chương trình văn hóa truyền thống như hát Xoan, hát chèo, múa lân, võ thuật cổ truyền. Thứ hai, phát triển du lịch văn hóa: Xây dựng các chương trình du lịch trải nghiệm cho du khách tham gia vào các hoạt động tái hiện đời sống của người Việt cổ như trồng lúa nước, làm đồ gốm, nấu ăn theo phương pháp truyền thống, giúp du khách hiểu sâu hơn về đời sống văn hóa thời đại Hùng Vương. Kết hợp với các làng nghề thủ công tại Phú Thọ để phát triển các tour du lịch tham quan làng nghề, giúp du khách trực tiếp trải nghiệm quy trình sản xuất các sản phẩm thủ công mỹ nghệ... Thứ ba, đa dạng hóa các chương trình giáo dục và trải nghiệm cho thế hệ trẻ: Tổ chức các chuyến tham quan học tập cho học sinh, sinh viên tại Khu Di tích lịch sử Đền Hùng. Kết hợp với các trò chơi giáo dục về lịch sử, văn hóa Đất Tổ để khơi dậy tinh thần tự hào dân tộc và ý thức bảo tồn di sản. Thứ tư, phát triển các dịch vụ ẩm thực truyền thống: Xây dựng các nhà hàng và quán ăn phục vụ các món ăn truyền thống của Phú Thọ như cá sông Lô, thịt lợn muối chua, bánh tai, bánh nếp nhân trứng kiến, tạo nên những trải nghiệm ẩm thực gắn liền với văn hóa địa phương. Thứ năm, tạo ra các sản phẩm thủ công mỹ nghệ, đồ lưu niệm… sử dụng biểu tượng vua Hùng, đền thờ, cột đồng và các yếu tố liên quan đến lịch sử và tín ngưỡng Đền Hùng.

2.5. Phát huy vai trò của nhân dân trong tham gia xây dựng, quản lý không gian văn hóa vùng Đất Tổ tại Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng

Thực hiện tốt phương châm "Lấy quần chúng giáo dục quần chúng" đi đôi với đẩy mạnh phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" tại các địa phương lân cận Khu Di tích. Xây dựng

hương ước, qui ước xây dựng làng văn hóa, gia đình văn hóa nhằm gìn giữ, phát huy truyền thống dân tộc, phong tục, tập quán tốt đẹp của mỗi làng quê. Phát huy tính tích cực, chủ động, tự quản của cộng đồng dân cư trên cơ sở tôn trọng pháp luật, kết hợp hài hòa giữa quản lý xã hội bằng pháp luật và các quy ước cộng đồng với hoạt động văn hóa.

Khơi gợi, nhân rộng phát triển các câu lạc bộ, các loại hình văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao có yếu tố dân gian, truyền thống, góp phần xây dựng, gìn giữ, phát huy bản sắc văn hóa Đất Tổ. Vận động Nhân dân có trách nhiệm trong việc bảo tồn, phục dựng, phát huy các DSVH; giữa gìn nét đẹp văn hóa truyền thống trong cộng đồng. Nâng cao trách nhiệm giám sát của cộng đồng trong quá trình triển khai các dự án; ngăn chặn kịp thời việc lấn chiếm, xâm hại hành lang bảo vệ di tích, xâm hại di tích.

2.6. Gắn phát triển không gian văn hóa vùng Đất Tổ tại Khu Di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Đền Hùng với xây dựng chiến lược phát triển công nghiệp văn hóa của tỉnh

Phát huy hoạt động của các tổ công nghệ số, chuyển đổi số cộng đồng vào hoạt động quảng bá DSVH. Duy trì, nâng cấp hệ thống mã QR đáp ứng nhu cầu tìm hiểu thông tin của du khách trên các nền tảng thông tin. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ (4.0), xây dựng hệ thống cơ sở hạ tầng thông tin, đa dạng hóa kênh thông tin và khai thác lợi thế của hệ thống thông tin đại chúng, Internet trong tuyên truyền, quảng bá các sản phẩm văn hóa của tỉnh, mở rộng thị trường cho các sản phẩm văn hóa. Duy trì, nâng cấp và thường xuyên thu thập và cập nhật kịp thời các thông tin, hình ảnh liên quan đến du lịch Phú Thọ, các sản phẩm đặc trưng để đăng tải trên trang thông tin điện tử www.dulichphutho.vn, trên các trang mạng xã hội và trang thông tin điện tử uy tín, có lượt truy cập cao, thu hút sự tương tác trực tiếp của người xem như: Youtube, Tripadvisor, Traveloka, Facebook, Twister; Instagram, website của Tổng Cục Du lịch Việt Nam www.vietnam.travel...; hợp tác với các hãng truyền thông quốc tế lớn như CNN, Travel Channel, Google…; tiếp tục liên kết Website với các tỉnh thành trong cả nước. Đặc biệt kêu gọi doanh nghiệp liên kết với các trang web du lịch, văn hóa uy tín nổi tiếng trên cả nước, tăng cường viết tin bài, cung cấp thông tin sự kiện du lịch, sự kiện văn hóa, sản phẩm văn hóa trên website.

3. Kết luận

Khu Di tích lịch sử Đền Hùng với tầm vóc là biểu tượng của nguồn cội dân tộc Việt Nam sẽ tiếp tục nhận được sự quan tâm đặc biệt từ Nhà nước và các cơ quan quản lý văn hóa. Điều này tạo điều kiện cho việc bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa vật thể và phi vật thể, giúp vùng Đất Tổ ngày càng phát triển bền vững. Phát triển không gian văn hóa vùng Đất Tổ gắn với Khu Di tích lịch sử Đền Hùng không chỉ là nhiệm vụ quan trọng trong việc bảo tồn và phát huy DSVH dân tộc mà còn là cơ hội thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội bền vững cho khu vực.

Vì vậy, để đưa Phú Thọ trở thành tỉnh phát triển hàng đầu của vùng Trung du và miền núi phía Bắc, tiếp tục góp phần quan trọng vào công cuộc xây dựng, phát triển đất nước, Phú Thọ cần thu hút mạnh đầu tư phát triển du lịch, đa dạng hóa sản phẩm du lịch gắn với văn hóa truyền thống, sinh thái, bảo tồn và phát huy giá trị lịch sử văn hóa Đất Tổ.

Tài liệu tham khảo

[1] Sở Văn hóa - Thể thao và Du lịch (2021), *Báo cáo cơ sở dữ liệu du lịch văn hóa tâm linh - Dự án "Nghiên cứu, xây dựng phát triển sản phẩm du lịch đặc thù tỉnh Phú Thọ", Mã số:* 07/DA-KHCN.PT/2019.

[2] Thủ tướng Chính phủ (2016), *Quyết định số 768/QĐ-TTg, ngày 6/5/2016 về Quy hoạch tỉnh Phú Thọ thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050*.

[3] Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch (2016), *Hồ sơ di sản văn hóa phi vật thể hát Xoan Phú Thọ đệ trình UNESCO*, Hà Nội.

[4] Bộ Văn hóa - Thể thao và Du lịch (2020), *Quyết định số 3040/QĐ-BVHTTDL, ngày 22/10/2020 về việc công nhận Khu du lịch quốc gia Đền Hùng, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ.*

[5] Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Phú Thọ lần thứ XIX (2020), *Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Phú Thọ lần thứ XIX, nhiệm kỳ 2020-2025*, ngày 28/10/2020.